

یادداشت

زراعت چوب، فرزند ناخلف جنگل

دکتر مظفر شبیروانی
مشاور بین المللی جنگل

● زراعت چوب همان طور که از نام آن استنباط می شود، فعالیتی کشاورزی است که با کشت گونه های سریع الرشد درختی مانند برخی از سوزنی برگان یا پهن برگانی مانند انواع صنوبر، اکالیپتوس و ... با دوره های بهره برداری کوتاه مدت است که در مناطق مختلف کشت و برداشت می شوند. با صنعتی شدن جوامع و نیاز وافر به چوب قسمت عمده ای از جنگل های طبیعی جهان قطع یکسره و به این قبیل جنگل های دست کاشت تبدیل شده اند. در این نوع زراعت ها، گونه های کشت شده اکثرا تک کشتی، همسال و یک اشکوبه ای هستند که معمولاً رابطه همگون و هم گامی بین عرصه و پایگاه آنها وجود ندارد. آنها نوعی از درخت کاری هستند که به علت دارا بودن شرایط ذکر شده در مقابل عوامل زنده و غیر زنده بسیار ناپایدار و بر اثر تغییرات جوی بیمار، خشکید یا بر اثر باد و توفان شکسته و ریشه کن می شوند. درهم ریختگی میکروکلیمای این جنگل ها خود باعث گسترش آفات و از بین رفتن بقیه درختان پیر جا می شوند.

حمله آفات typographus و IPs -pityo genes chalcographus در جنگل های دست کاشت سوزنی برگان در اروپا و شاید هم در سایر نقاط جهان نمونه بارزی از طغیان این آفات هستند که باعث ناپایداری این منابع می شوند. این نوع جنگل کاری ها معمولاً در مدت زمان کوتاهی باعث فقیر شدن خاک می شوند و نیازمند به آبیاری و مصرف کودهای شیمیایی هستند. اگرچه زراعت اکثرا از طریق قطع های یکسره می تواند در مدت زمانی نسبتا کوتاه نیاز کارخانه های چوب، کاغذ، نوبان MDF و ... بر آورده کند؛ اما متعاقب این گونه بهره برداری ها نیاز به تسطیح زمین، ریشه کنی و جنگل کاری مجدد است. این قبیل زراعت ها تا زمانی که به عنوان محصولات کشاورزی در زمین های زراعی کشت می شوند و با توجه به فکر کشاورزی بدون نیاز به آب و کودهای شیمیایی و ... فعالیت های اقتصادی را دنبال می کنند، می توانند ارزنده ارزیابی شوند و مانند سایر محصولات کشاورزی نیاز مصرف کنندگان را نیز تأمین کنند؛ اما زمانی که عرصه های جنگلی یا منابع طبیعی به این نوع زراعت ها اختصاص داده می شوند، ناگهان اصول اکولوژی مانند مطابقت گونه با پایگاه، آمیختگی گونه ها، ناهمسالی، چند اشکوبه بودن و ... به عنوان اصول زیربنایی پایداری جنگل بر امر اقتصادی بودن جنگل ارجحیت پیدا می کند. این امر به ویژه در مواردی بیشتر مشهود می شود که به عنوان مثال سطح گسترده ای از جنگل بر اثر یک توفان شدید در هم ریخته می شود یا اینکه به علل مختلف مانند تغییرات اقلیمی آفات طغیان می کنند یا اینکه بی بیماری اپیدمی می شود. در این مواقع آسیب های وارده تنها به درختان افتاده، شکسته یا آفت زده محدود نمی شود؛ بلکه درختان باقی مانده و سر پا نیز مورد هجوم آفات، بیماری ها، آفتاب سوختگی و ... قرار می گیرند. این موارد را به ویژه کشورهای اروپایی در سال های اخیر به طور مرتب تجربه کرده اند. هرکدام از این اتفاقات باعث درهم ریختن صدها هزار هکتار از این جنگل های دست کاشت شده است. این تجارب تلخ توفان انداختگی و متعاقب آن طغیان آفات و امراض را اروپا در سال های اخیر بارها تجربه کرده است. کشورهای در حال توسعه که از عمر جنگلداری آنها نیز بیش از چند دهه نمی گذرد، بهتر است از تجارب کشورهای دیگر بیاموزند و حداقل اشتباه آنها را تکرار نکنند.

علم خاک شناسی علاوه بر شناخت خاک به اهمیت گیاهان کف جنگل نیز می پردازد. با توجه به نوع خاک و توقعات اکولوژیکی گیاهان کف جنگل می توان به آسانی اطلاعات اولیه و ضروری را درباره رطوبت خاک، تیپ و جامعه جنگلی و از همه مهم تر فعالیت موجودات زنده خاکری کسب کرد. به جنگل های سوزنی برگ به علت اسیدی شدن خاک فعالیت اکثر بی مهرگان خاکری متوقف و عملیات نیتروفیکاسیون به کندی صورت می گیرد. تنوع پوشش گیاهی در عرصه های این جنگل ها محدود به چند گونه از خانواده گرامینه ها و ... می شود. به طور کلی تنوع جانوری در این جنگل ها به حداقل ممکن تقلیل می یابد. تغییرات عمده ای که از زراعت این گونه های سوزنی برگ در عرصه های جنگلی حاصل می شود، باعث فقیر شدن تدریجی هرچه بیشتر خاک و ممانعت از زادآوری طبیعی می شوند. در جنگلداری کلاسیک براساس اطلاعات خاک شناسی، آب و هوایی و با توجه به تیپ و جامعه جنگلی است که جنگلیان اقدام به انتخاب گونه های مختلف برای انجام طرح های جنگل کاری می کنند. شناخت هرچه بهتر این علوم امکان موفقیت بیشتر آنها را برای طرح های جنگل کاری فراهم می کند.

ادامه در صفحه ۹

اقتصاد

گزارش «شرق» از اولین اصلاحیه بودجه ۹۸ قبل از تقدیم لایحه به مجلس

بودجه دوسقفی؛ راهکار دولت برای مقابله با تحریم

عصر، عرواق کپواری تسیم

هزار میلیارد تومان آن سهم بنیه دفاعی و ۲۰ هزار میلیارد تومان دیگر مربوط به سایر بخش ها خواهد بود. همچنین تصمیم گرفته شده که سال آینده تمکد دارایی های مالی که عمده آنها اوراق است، کاهش یافته تا بتوان بخشی از کمبود منابع را جبران کرد که به معنای معوق شدن بخشی از بدهی های دولت خواهد بود.بنابراین نسخه اول بودجه نیامده مهر اصلاح خورود. یکی از دلایل عمده و ملاحظاتی که دخل وخرج دولت برای سال آینده داشت، این بود که بسیاری از کارشناسان و نمایندگان مجلس معتقدند این لایحه و ارقام آن منطبق با شرایط تحریمی نیست. سقف فروش روزانه یک میلیون و نیم بشکه نفت باوجود تحریم ها غیرواقعی است. بعد از این انتقادات به دستور رئیس جمهوری سازمان برنامه وبودجه اقدام به اصلاح لایحه بودجه کرد. اما نکته جالب در این بازنگری این است که برخلاف تصور که دولت باید میزان سقف عمومی بودجه را کاهش می داد، سقف دیگری تعیین کرد که ۴۰ هزار میلیارد تومان بیشتر از سقف تعیین شده قبلی است.همچنین سهم صندوق توسعه ملی دیگر موضوعی بود که مورد توجه قرار گرفت. در نسخه اول بودجه پیشنهاد ۱۰درصدی برای سهم صندوق مطرح شد که مقبول واقع نشد. پس از آن گفته شد به صورت یک دوازدهم از منابع صندوق توسعه ملی برداشت شود. سازمان برنامه وبودجه در لایحه پیش بینی کرده بود، باوجود محدودیت قانونی بتواند تا سقف ۱۶۹ هزار میلیارد تومان منابع نفت و گاز را هزینه کند.

بازکردن حساب ویژه برای خرج کردن صندوق توسعه
نوبخت با تأیید مدل یک دوازدهم برای صندوق توسعه ملی گفته بود در صورت کمبود منابع به صورت یک دوازدهم و بدون تعیین درصد سهم برای صندوق از

است گرچه با تعیین بودجه دو سقفی از لحاظ حسابرسی بودجه متوازن می شود، اما از این دو سقف هیچ کدام واقعی نیست. او توضیح می دهد: دولت یک سقف ۴۰۷هزارمیلیاردتومانی و سقف دوم ۴۴۷هزارمیلیاردتومانی برای بودجه درنظر گرفته است، چون این ۴۰هزارمیلیاردتومانی که در نظر گرفته اند، منابعی است که اگر صادرات نفت خام افزایش پیدا کرد، ما بتوانیم مجوز استفاده از این منابع را داشته باشیم.او اضافه کرد: سقف اول تعیین شده برای بودجه در محل درآمدهای نفتی بسیار غیرواقعی است، مگر اینکه اگر در اجرا ۵۰درصد صادرات نفت کاهش پیدا کرد، با نرخ تسعیر جریان کند که در این صورت باید نرخ ارز را هشت هزارو ۵۰۰ تومان پیش بینی کند، اما به هرحال با این راهکار از شفافیت بودجه کم می شود. واقعیت این است که بودجه ای که دولت تهیه کرده، کاملاً انقباضی است. اکثر باتوجه به ارقام واقعی و احتساب تورم به ارقام لایحه بودجه بگیریم، متوجه می شویم این بودجه انقباضی است، اما مشخص نیست که آیا بودجه انضباطی هم هست یا نه. هرچند باتوجه به سوابق این سازمان برنامه و بودجه بعید است بودجه منضبطی تهیه کرده باشد.

فیاضی درباره رویکرد مجلس به بودجه ۹۸ توضیح داد: مجلس در موقعیتی نیست که بخواهد بودجه را تغییر دهد و اساساً چنین قدرتی ندارد. سابقه تصویب بودجه سال های پیش هم نشان می دهد تغییرات انجام شده بودجه در مجلس در حد سه تا چهار درصد بوده است. نمایندگان بیشتر دغدغه محلی دارند و خیلی رویکرد انضباطی را پیگیری نمی کنند، بیشتر به دنبال این هستند که از یک یک بودجه سهم بیشتری را نصیب منطقه خود کنند.

فیاضی در توضیح نقاط ضعف لایحه بودجه ۹۸ اضافه کرد: زمانی که اقتصاد با تورم های دورقمی درگیر است، همین که دولت بخواهد در حساب وکتاب های بودجه ای قدرت خرید کارمندان را حفظ کند و همچنین شوک قیمتی نیز وارد بازار نکند، دو هدف متناقض و متضاد را بی گرفته است و نمی توان به تحقق هم زمان این دو هدف رسید. دولت در سال های اخیر نشان داده چندان اهمیتی برای افزایش قدرت خرید کارکنان قائل نیست و بیشتر به این سمت حرکت می کند که اندک افزایشی در میزان دستمزد کارمندان لحاظ کند و حول این درصدها مانور سیاسی بدهد. اما به نظر می رسد دولت در سال آینده سیاست های خارج از بودجه را برای حمایت از اقشار ضعیف ادامه دهد.

خبر

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس اعلام کرد تسویه صد درصد ریالی نفت در بورس انرژی

● رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: خریداران نفت در بورس انرژی می توانند تا سقف صد درصد وجه را به صورت ریالی تسویه کنند. به گزارش صداوسیما، محمدرضا پورابراهیمی گفت: برای تسهیل در تسویه فروش نفت خام وزارت نفت پیشنهادی را به شورای عالی هماهنگی اقتصادی آورد و بعد از بررسی های لازم موافقت شد که امکان تسویه خرید نفت خام در بورس انرژی تا صد درصد ریالی فراهم شود و این ظرفیت جدید برای خریداران به وجود بیاید. او ادامه داد: در فزای بعدی عرضه سه میلیون بشکه نفت عرضه خواهد شد و در فازهای بعدی نیز بررسی می شود تا براساس روال مستمر فروش نفت صورت بگیرد. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس درباره خریداران نفت در بورس انرژی گفت: تعدادی از سفرای کشورهای خارجی که در مبادلات اقتصادی با ایران هستند، در مدت یک ماه گذشته چندین جلسه در بورس انرژی با مدیرعامل و اعضای هیئت عامل این شرکت داشتند و توافقاتی در زمینه خرید نفت از طریق بورس صورت گرفت.

نرخ تورم آذر به ۱۸ درصد رسید

● به گزارش مرکز آمار ایران نرخ تورم ۱۲ ماه منتهی به آذر ۱۳۹۷ به ۱۸ درصد رسید که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل (۱۵٫۶ درصد) ۲٫۴ واحد درصد افزایش نشان می دهد. در آذر ۱۳۹۷ عدد شاخص کل (۱۳۹۵=۱۰۰) به ۱۵۱٫۷ رسید که در مقایسه با ماه قبل ۲٫۶ درصد افزایش نشان می دهد. در این ماه درصد تغییر شاخص کل در مقایسه با ماه مشابه سال قبل ۳۷٫۴ درصد است؛ یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین ۳۷٫۴ درصد بیشتر از آذر ۱۳۹۶ برای خرید یک «مجموعه کالا و خدمات یکسان» هزینه کرده اند که در مقایسه با این اطلاع در ماه قبل (۳۴٫۹ درصد) ۲٫۵ واحد درصد افزایش یافته است. نرخ تورم ۱۲ماهه منتهی به آذر ۱۳۹۷ به ۱۸ درصد رسید که در مقایسه با همین افزایش نشان می دهد.

مسئولیت اصحاب رسانه

در شرایط بحرانی؛

امید و تاب آوری اجتماعی

دوره آموزشی شامل ۴ درس گفتار

(ویژه اصحاب رسانه، روزنامه نگاران، خبرنگاران، دانشجویان ودانش آموختگان علوم ارتباطات)

چهارشنبه ۵

و چهارشنبه ۱۲ دیماه ۱۳۹۷

(۹ صبح تا ۱۳:۳۰ بعد از ظهر)

تألیف گفتگو

دانشکده علوم اجتماعی

دانشگاه تهران، پل گیشا

مهلت ثبت نام: ۵ دی ماه ۱۳۹۷

تماس با دبیرخانه: مؤسسه رحمان

میدان توحید، خیابان نصرت غربی

پلاک ۵۶، طبقه اول

تلفن: ۶۶۹۵۸۰۹۰

www.rahman.org.ir

@rahmaninstitute

لینک ثبت نام:

https://bit.ly/۲Li۲۹۵

مدرسان و محورهای:

دکتر محمد مهدی مجاهدی

(رسانه و سیاست امید:

امید به مثابه ی انگاره ی اجتماعی)

دکتر هادی خانیکی

(رسانه و جامعه بحرانی)

دکتر نغمه تقوا

(رسانه و افزایش تاب آوری جامعه)

دکتر محمد فاضلی

(موفقیت های کوچک و امید)

در پایان دوره

به شرکت کنندگان گواهی حضور

در این درس گفتار ارائه خواهد شد.

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس تلویحا شایعه ها را تأیید کرد

خروج غیر رسمی چین از پارس جنوبی

جنوبی در ایران را به دست آورد. دو دهه پس از پرورنده رشوه سال ۱۹۹۷، شرکت توتال در سال ۲۰۱۷ نخستین غول نفتی بود که پس از برچیده شدن تحریم های قبلی علیه تهران، به ایران بازگشت و قراردادی را برای توسعه فاز ۱۱ پروژه پارس جنوبی امضا کرد، اما پس از خروج آمریکا از برجام و اعلام بازگشت تحریم ها علیه تهران از سوی واشنگتن، توتال به دلیل وا همه از مجازات آمریکا از این پروژه کنار کشید.

۲۵۰ میلیارد دلار درآمد از پارس جنوبی

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس در ادامه با بیان اینکه ظرفیت تولید گاز از میدان گازی پارس جنوبی از ۲۸۵ میلیون مترمکعب در سال ۱۳۹۲ به ۶۰۰ میلیون مترمکعب در آذر امسال رسیده است، افزود: برداشت جمعی گاز از میدان گاز پارس جنوبی، هم اکنون به یک میلیارد و ۳۴۸ میلیون مترمکعب رسیده است که نسبت به سال ۱۳۹۲، دو برابر شده است.مشکین فام در پایان با بیان اینکه تاکنون یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون مترمکعب گاز غنی از میدان گازی پارس جنوبی برداشت شده است، اظهار کرد: اگر ارزش هر هزار فوت مکعب ۱۸ سنت در نظر گرفته شود، ۲۵۰ میلیارد دلار عایدات این میدان بوده است.

مذاکره با چند شرکت ایرانی برای توسعه لایه های نفتی

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس از برداشت روزانه ۲۵ هزار بشکه از لایه های نفتی پارس جنوبی خبر و درباره مذاکره برای توسعه این لایه ها توضیح داد: از زمانی که مرسک در توتال ادغام شد، به دلیل حضور توتال در طرف قطری، مذاکرات خود را با این شرکت متوقف کردیم. مشکین فام افزود: درحال حاضر برای توسعه لایه ها با چند شرکت ایرانی در حال مذاکره هستیم که این مذاکرات محرمانه است. او در ادامه با بیان اینکه ۱۳ پالایشگاه پارس جنوبی در عسلویه به بهره بردار تحویل شده است، افزود: پنج پالایشگاه دیگر پارس جنوبی در منطقه تنبک، به جز فاز ۱۴، تا پایان امسال تکمیل می شود.

ادامه مذاکره با هند برای توسعه فرزاد

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس با اشاره به توسعه میدان گازی فرزاد اظهار کرد: مذاکره با شرکت اوان جی سی هند برای توسعه میدان گازی فرزاد بی که MDP آن تکمیل شده، اگرچه کند، اما در حال انجام است؛ البته خودمان هم به صورت موازی طرح را دنبال می کنیم و مطالعات تکمیل شده است. به گفته مشکین فام، فاز فرزا را در بشکه تزریق می شود یا به مایدین نفتی.